

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ลำไยเป็นผลไม้ที่ปลูกกันมากในภาคเหนือเป็นระยะเวลานานแล้ว เป็นผลไม้ที่มีรสหวาน เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยเฉพาะชาวจีนที่นิยมบริโภคและนำไปเป็นของขวัญในโอกาสต่าง ๆ ราคาขายอยู่ในระดับเดียวกับผลไม้ประเภทอื่น เช่น สับปะรด ส้ม เงาะ ฯลฯ แต่เนื่องจากการปลูกลำไยในปัจจุบันนี้เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องของราคาลำไยตกต่ำ เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มมากขึ้นทำให้มีผลผลิตออกมามากจนเกินไปทำให้ราคาลำไยตกต่ำลงจนเป็นปัญหาระดับชาติ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในปัจจุบันนี้จะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุนที่ลงทุนปลูกลำไยหรือไม่

ในการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยนี้ ได้ทำการศึกษาจากพื้นที่เพาะปลูกแต่ละขนาดของอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีการปลูกลำไยกันมาก โดยได้ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกลำไยและเจ้าหน้าที่เกษตรในพื้นที่อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อมาทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยเฉลี่ยต่อไร่ระหว่างพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ , 6 – 10 ไร่ และ 10 ไร่ขึ้นไป โดยแบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม รวม 10 ราย ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ได้ทำการศึกษาที่อายุโครงการ 10 ปี เนื่องจากได้มีการศึกษาแล้วว่า การปลูกลำไยจะให้ผลตอบแทนคุ้มทุนประมาณปีที่ 10

จากการศึกษาขั้นต้นในเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยในพื้นที่อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกลำไย

ดังนั้นตัวเลขที่ได้แสดงในตารางต่าง ๆ ในการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยจึงเป็นตัวเลขที่ได้จากการถัวเฉลี่ยโดยนำต้นทุนและผลตอบแทนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาคำนวณค่าเฉลี่ยต่อรายของกลุ่มประชากรศึกษาและนำตัวเลขที่ได้มาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกลำไยโดยวิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method : PB) และวิธีอัตราผลตอบแทนอย่างง่าย Simple Rate of Return) ซึ่งผู้ศึกษาได้นำข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกขนาด 1-5 ไร่ 6-10 ไร่ และ 10 ไร่ขึ้นไป ของกลุ่มประชากรศึกษาที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยพื้นที่เพาะปลูกต่อรายเพื่อเป็นตัวเลขฐานในการคำนวณต้นทุนที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่ได้รับ

เกษตรกรผู้ปลูกลำไยไม่ใส่สารโปรแตสเซียมคลอไรด์

1. พื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวม 456,308.90 บาท ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 76,807.80 บาท และจากการจำหน่ายลำไยในกิโลกรัมละ 18 บาท ทำให้มีรายได้ในระหว่างปีที่ 6 – 10 เท่ากับ 31,500.00 – 75,600.00 บาท มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6 – 10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 13,708.44 – 59,838.44 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ จะมีระยะเวลาคืนทุน 12 ปี 5 เดือน และมีอัตราผลตอบแทนของโครงการเท่ากับ 5%

2. พื้นที่เพาะปลูก 6 – 10 ไร่ มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวม 1,210,117.55 บาท ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 146,090.10 บาท และจากการจำหน่ายลำไยในกิโลกรัมละ 18 บาท ทำให้มีรายได้เฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6-10 เท่ากับ 90,000.00 - 216,000.00 บาท มีกำไร(ขาดทุน)สุทธิเฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6-10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 53,165.98 - 188,375.98 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 6 – 10 ไร่ จะมีระยะเวลาคืนทุน 12 ปี 3 เดือน และมีอัตราผลตอบแทนของโครงการเท่ากับ 4.5 %

3. พื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไป มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวม 2,476,381.80 บาท ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 647,498.63 บาทและจากการจำหน่ายลำไยในกิโลกรัมละ 18 บาท ทำให้มีรายได้ในระหว่างปีที่ 6 – 10 เท่ากับ 168,750.00 – 405,000.00 บาท มีกำไร(ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6-10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 24,430.28 - 279,880.27 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไปจะมีระยะเวลาคืนทุน 13 ปี 2 เดือน 28 วัน และมีอัตราผลตอบแทนโครงการเท่ากับ 5.5 % การปลูกลำไยของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในขนาดพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ จะใช้ระยะเวลาคืนทุนมากกว่าพื้นที่เพาะปลูกขนาด 6 – 10 ไร่ แต่น้อยกว่าพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไป และมีอัตราผลตอบแทนของโครงการที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ 5 % มากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 6- 10 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 4.5 % และน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไป ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 5.5 %

เกษตรกรผู้ปลูกลำไยที่มีการใช้สารโปรแตสเซียมคลอเรต

1. พื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวมเท่ากับกับกรณีไม่ใช้สารโปรแตสเซียมคลอเรต ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 162,756.70 บาท และจากการจำหน่ายลำไยแบบขายเหมา ทำให้มีรายได้เฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6 – 10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 42,000.00 – 84,000.00 บาท มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6 – 10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 24,208.44 – 68,238.45 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ จะมีระยะเวลาคืนทุน 11 ปี 26 วัน และมีอัตราผลตอบแทนของโครงการเท่ากับ 3%

2. พื้นที่เพาะปลูก 6 – 10 ไร่ มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวมเท่ากับกับกรณีไม่ใช้สารโปรแตสเซียมคลอเรต ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 206,890.10 บาท และจากการจำหน่ายลำไยแบบขายเหมา ทำให้มีรายได้เฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6-10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 120,000.00 - 240,000.00 บาท มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6-10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 83165.98 -212375.98 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 6 – 10 ไร่ จะมีระยะเวลาคืนทุน 11 ปี 10 เดือน 23 วัน และมีอัตราผลตอบแทนของโครงการเท่ากับ 4 %

3. พื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไป มีจำนวนเงินลงทุนก่อนเกิดรายได้ในปีที่เริ่มต้นและปีที่ 1-5 รวมเท่ากับกับกรณีไม่ใช้สารโปรแตสเซียมคลอเรต ปีที่ 6-10 มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในช่วงที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนรวม 761,418.63 บาท และจากการจำหน่ายลำไยแบบขายเหมาทำให้มีรายได้เฉลี่ยในระหว่างปีที่ 6 – 10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 225,000.00 – 450,000.00 บาท มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิในระหว่างปีที่ 6–10 เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 71,720.78 – 316,239.45 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไปจะมีระยะเวลาคืนทุน 12 ปี 22 วัน และมีอัตราผลตอบแทนโครงการเท่ากับ 5.5%

การปลูกลำไยของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในขนาดพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ จะใช้ระยะเวลาคืนทุนน้อยกว่าพื้นที่เพาะปลูกขนาด 6 – 10 ไร่ และ 10 ไร่ขึ้นไป และ มีอัตราผลตอบแทนของโครงการที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 1 – 5 ไร่ 3 % น้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 6- 10 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 4 % และน้อยกว่าอัตรา

ผลตอบแทนที่ได้รับของพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ขึ้นไป ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 5.5 %

ดังนั้น จากการวิเคราะห์การประเมินค่าการลงทุนทั้งที่ใช้สาร โพรแตสเซียมคลอเรต และไม่ใช่สาร โพรแตสเซียมคลอเรต ปรากฏว่ามีระยะเวลาคืนทุนที่นานเกินกว่า 10 ปี และมีอัตราผลตอบแทนที่ต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ปัจจุบัน (ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2548) มีอัตราร้อยละ 6.25 - 10 บาทต่อปี และมีแนวโน้มจะปรับตัวสูงขึ้นในอนาคต ตลอดจนอัตราเงินเฟ้อปัจจุบันมีค่าติดลบ

ข้อจำกัดของการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยในพื้นที่อำเภอแม่วาง จังหวัด เชียงใหม่ในครั้งนี้มีข้อจำกัดทางการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มเกษตรกรที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ใช้ปลูก ลำไยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนซื้อที่ดิน ดังนั้น หากต้องการมีการซื้อที่ดินในการปลูกลำไย ต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้จากการทำการศึกษาครั้งนี้จะเปลี่ยนแปลงไป
2. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาอยู่ระหว่างช่วงปี 2547 - 2548 ซึ่งเป็นช่วงที่มีความผันผวน ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การปรับขึ้นราคาน้ำมันเบนซิน และดีเซล ซึ่งเป็นปัจจัยทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องตลอดจนราคารูบียูเอมที่ปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะราคาน้ำมัน หากมีผู้นำผลการศึกษานี้ไป ทำการศึกษาใหม่ก็จะทำให้ต้นทุนและผลตอบแทน ที่ได้รับเปลี่ยนแปลงไป เช่น ต้นทุนการผลิต ลำไยสูงขึ้น ในขณะที่รายได้หรือผลตอบแทนจากการปลูกลำไยลดลง อันเนื่องมาจากพื้นที่ เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดมากเกินความต้องการบริโภค

ข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์และศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลำไยในพื้นที่อำเภอ แม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการที่ เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกลำไย การบำรุงและดูแลรักษาลำไยที่ถูกต้องให้แก่เกษตรกร โดยการส่ง เจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้หรือฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรเป็นครั้งคราว เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจการเพาะปลูกลำไย การบำรุงและดูแลรักษาอย่างถูกวิธีเพื่อให้ได้ผลผลิตตามมาตรฐาน เป็นการขจัดปัญหาในเรื่องของผลผลิต การเก็บเกี่ยว โรคและแมลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

2. เกษตรกรควรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น รวมตัวกันเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกลำไย หรือรวมตัวกันเป็นสหกรณ์เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับกลุ่มพ่อค้าคนกลางเพื่อป้องกันการถูกกดราคา รวมถึงการสร้างอำนาจต่อรองในการซื้อสินค้า อาทิ ปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืช อุปกรณ์เครื่องมือ จากพ่อค้าในราคาที่ต่ำลง โดยมีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้คำแนะนำและแนวทางในการปฏิบัติในการรวมกลุ่มเกษตรกรด้วย มีการหาตลาดในการจำหน่าย โดยอาศัยช่องทางตลาดกลางขายส่งผลไม้และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่สำคัญ

3. เกษตรกรควรเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตลำไย นอกเหนือจากการนำลำไยมาอบแห้ง เช่น การทำน้ำลำไย การทำไวน์ลำไย ลำไยผงพร้อมชง ฯลฯ โดยการนำผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมากขึ้นและมีราคาถูกลงมาแปรรูป ซึ่งจะช่วยให้เป็นการเพิ่มมูลค่าของลำไยให้สูงขึ้น

4. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนแก่เกษตรกร โดยหาแหล่งเงินกู้ยืมหรือแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ มีระยะเวลาคืนเงินนานพอสมควร ตลอดจนการเพิ่มวงเงินกู้ยืมให้สูงขึ้น

5. รัฐบาลควรควบคุมราคาและคุณภาพของปุ๋ยเคมี ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชราคาของปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืชในปัจจุบันมีราคาแพงซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านเงินทุน

6. ทางรัฐบาลหรือหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกลำไยลดพื้นที่การเพาะปลูกลำไยลงอย่างน้อยร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีการกำหนดพื้นที่เฉพาะสำหรับการเพาะปลูกลำไย เพื่อความสะดวกในการให้การช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐ

7. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชอย่างอื่นทดแทนลำไยหลังจากที่ลดพื้นที่การเพาะปลูกลำไย ทั้งนี้ รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการแสดงต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกพืชอื่นทดแทน เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจของเกษตรกร

8. รัฐบาลควรจะสนับสนุนให้มีการทำประกันภัยพืชผลทางการเกษตร โดยการออกกฎหมายให้บริษัทประกันภัยมีหน้าที่ในการรับประกันความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ เพื่อลดภาระของภาครัฐในการให้การช่วยเหลือเกษตรกรกรณีเกิดความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เกษตรกรในอนาคตว่าเมื่อประสบภัยธรรมชาติแล้วจะมีบริษัทประกันภัยเป็นผู้ชดเชยค่าเสียหายที่ได้รับ